

UBND HUYỆN ĐẮK SONG
TRƯỜNG TH CHU VĂN AN

BÁO CÁO SÁNG KIẾN

Đề tài: “Một số giải pháp nâng cao chất lượng rèn chữ giữ vở cho học sinh lớp 1A; 2A, 3C, 5D trường tiểu học Chu Văn An, huyện Đắk Song”.

Đồng tác giả: Phạm Thị Nụ– Nguyễn Thị Ánh -Trần Thị Hải Lý –
Lê Thị Mai.

Đơn vị: trường Tiểu học Chu Văn An, Đắk Song, Đắk Nông.

Đắk Song, tháng 3, năm 2024

MỤC LỤC

I. PHẦN MỞ ĐẦU	
1. Lý do chọn các biện pháp	3
2. Phạm vi và đối tượng thực hiện	4
II. PHẦN NỘI DUNG	
1. Cơ sở lí luận	4
2. Đặc điểm tình hình	6
Thực trạng của việc rèn chữ giữ vở cho học sinh	6
Nguyên nhân của hạn chế	7
Kết quả trước khi áp dụng	7
III. GIẢI PHÁP	8
Giải pháp 1: Rèn tư thế ngồi viết- cách cầm bút- cách để vở	8,9
Giải pháp 2: Rèn viết đúng các nét cơ bản và chữ cái	9
Giải pháp 3: Đổi mới phương pháp dạy học	9,10
Giải pháp 4: Rèn ý thức giữ vở sạch sẽ và cách trình bày vở	10,11
Giải pháp 5: Chú ý tác động vào cảm xúc, tinh thần của trẻ	11,12
Giải pháp 6: Đề cao sự mẫu mực của giáo viên	12
Tính mới của giải pháp	12
Khả năng nhân rộng	13
IV. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC	
Kết quả sau khi áp dụng biện pháp	14
So sánh, phân tích đánh giá kết quả	15
V. KẾT LUẬN - KIẾN NGHỊ	
1. Kết Luận	15
2. Kiến nghị	16

I. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn biện pháp

Chúng ta đang sống trong một kỉ nguyên số với cuộc cách mạng 4.0. Khi mà chỉ cần ngồi một chỗ với 1 chiếc máy tính nối mạng và chỉ cần một cú click chuột là cả thế giới đã ở ngay trước mắt. Máy móc và công nghệ đang dần chiếm ưu thế. Song song với những giá trị và sự tiến bộ mà công nghệ mang lại thì cũng có những giá trị truyền thống tốt đẹp đang dần bị phá vỡ. Có ý kiến cho rằng: "Việc rèn chữ cho các con học sinh trong trường Tiểu học là lãng phí thời gian và không cần thiết, mà thay vào đó là dạy các con đánh máy thành thạo thì hơn. Bởi sau này chúng ta sẽ làm việc trên máy móc hết, chứ chẳng ai còn đi viết tay cả".

Tôi không đồng tình với quan điểm ấy!

Vấn đề cần giải quyết: Qua thực tế giảng dạy của bản thân với nhiều năm phụ trách chuyên môn Tiếng Việt tôi nhận thấy việc rèn chữ cho HS nên bắt đầu từ những năm học nền tảng. Nhận thấy việc rèn chữ trong trường Tiểu học đóng vai trò quan trọng, ảnh hưởng lớn tới việc phát triển chung của trẻ sau này. Cùng với sự đổi mới của chương trình sách giáo khoa phổ thông 2018, kết hợp với tinh thần và mục tiêu của Nghị quyết 29-NQ/TW về Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo bản thân tôi thấy rằng mỗi GV cũng phải tự điều chỉnh, tự đổi mới mình cho phù hợp với những yêu cầu mới của giáo dục, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học của bản thân. Từ đam mê chuyên thành

Chúng tôi luôn nắn nót và trân trọng, tự hào mỗi khi được cầm bút viết lên những nét chữ mang hồn sắc dân tộc. Chúng tôi muốn là người sẽ truyền ngọn lửa tình yêu ấy đến các em HS của mình qua chính những câu thơ, bài viết.

Việc rèn chữ giữ vở cho học sinh đóng vai trò quan trọng, ảnh hưởng lớn tới việc phát triển chung của trẻ sau này. Cùng với sự đổi mới của chương trình sách giáo khoa phổ thông 2018 bản thân tôi thấy rằng mỗi GV cũng phải tự điều chỉnh, tự đổi mới mình cho phù hợp với những yêu cầu mới của giáo dục, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học của bản thân.

Năm học 2023 -2024 chúng tôi được nhà trường phân công chủ nhiệm lớp . Qua một thời gian giảng dạy và chủ nhiệm, chúng tôi nhận thấy rất nhiều em viết chữ chưa đều đẹp, viết chưa đúng mẫu và chưa đúng kỹ thuật, chưa có ý thức giữ gìn sách vở sạch đẹp.

Xuất phát từ thực tế đó, chúng tôi mạnh dạn đưa ra và áp dụng “ **Biện pháp nâng cao chất lượng rèn chữ giữ vở cho học sinh**”

2. Mục tiêu, nhiệm vụ của đề tài;

- Giúp học sinh rèn chữ giữ, gìn vở.
- Biết tự mình cần phải rèn luyện chữ viết đẹp.
- Nâng cao chất lượng học tập cho học sinh.

- Giúp giáo viên có phương pháp rèn chữ đúng cách.

3. Đối tượng, thời gian nghiên cứu

Đối tượng: Học sinh lớp 1A, 2A, 3C, 5D trường TH Chu Văn An huyện Đăk Song tỉnh Đăk Nông năm học 2023 – 2024

Thời gian: Từ 8/2023 đến tháng 11/2023

4. Giới hạn phạm vi nghiên cứu.

Giới hạn nghiên cứu: Đề tài rộng nhưng do thời gian cũng như kinh nghiệm còn hạn chế nên chúng tôi tập trung nghiên cứu đề tài “**Biện pháp nâng cao chất lượng rèn chữ giữ vở cho học sinh**”

5. Phương pháp nghiên cứu :

Phương pháp : Tổng kết, đúc rút kinh nghiệm.

Phương pháp: Phương pháp điều tra thu thập thông tin.

Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu về đặc điểm tâm lí học sinh Tiểu học.

Phương pháp trắc nghiệm

Phương pháp nhận xét, đánh giá

Đọc tài liệu về phương pháp rèn chữ viết cho học sinh tiểu học.

Cơ sở nghiên cứu: Lớp 1A; 2A; 3C; 5D trường tiểu học Chu Văn An, – huyện Đăk Song – tỉnh Đăk Nông

II. PHẦN NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

1) Chữ viết là chìa khóa giúp các em HS mở cánh cửa tương lai.

Mỗi chúng ta được sinh ra đời, được đến trường, được học chữ và được hưởng một nền giáo dục tiến bộ đó là một trong những niềm hạnh phúc lớn lao nhất. Chữ viết chính là công cụ quan trọng nhất giúp chúng ta học tập và lao động suốt đời. Dạy Tiếng Việt, giúp các em biết đọc biết viết là chúng ta đã trao cho các em chiếc chìa khóa để mở cánh cửa rộng lớn bước vào tương lai. Khi trẻ bắt đầu và lớp 1, các em chính thức bắt đầu với việc học chữ, học đọc và dành hầu hết thời gian trên lớp cho 2 hoạt động cơ bản đó. *Tập đọc, Tập viết* là phân môn đặc biệt quan trọng ở tiểu học. Có đọc - viết tốt các em mới có nền tảng vững chắc để học tập các môn khác được. Đây chính là thời điểm thích hợp và thuận lợi nhất để rèn chữ viết và định hướng tính cách (nết người) cho các em. Nếu ngay từ ban đầu khi trẻ bắt đầu tiếp cận với chữ viết chúng ta không quan tâm rèn giữa và uốn nắn trẻ đi vào nề nếp, theo chuẩn mực thì khi nào mới là thời điểm thích hợp cho việc đó đây?

Chữ viết và dạy viết vì vậy mà vẫn luôn được cả xã hội quan tâm. Nhiều thế hệ thầy cô giáo đã trần trở, góp công, góp sức để cải tiến kiểu chữ, nội dung cũng như phương pháp dạy học chữ viết. Cho dù xã hội có tiến bộ hơn, công nghệ có hiện đại bao nhiêu đi chăng nữa thì rèn chữ cho trẻ vẫn là công tác được coi trọng hàng đầu trong các trường tiểu học, chứ không hề có chuyện xem nhẹ hay lơ là.

2) Rèn chữ góp phần rèn nhân cách

Chúng ta đã và đang sử dụng công nghệ hiện đại vào nhiều lĩnh vực trong đời sống và học tập. Đúng là có nhiều văn bản đánh máy thay được thay thế cho chữ viết tay nhưng không phải là tất cả và cũng không phủ rộng khắp cả nước. Đất nước mình nhiều nơi vẫn còn nghèo. Đến bao giờ học trò ở vùng sâu vùng xa, các tỉnh lẻ mới phổ cập được tin học và sử dụng máy tính như công cụ học tập thay cho viết chữ. Cho nên chữ viết tay vẫn là công cụ hữu ích nhất giúp học sinh có điều kiện ghi chép bài học của tất cả các môn học trong những năm học tiếp theo. Ngoài ra rèn chữ còn góp phần quan trọng vào việc rèn người: luyện những phẩm chất đạo đức tốt như: Tính cẩn thận, kiên trì, bền bỉ, tinh thần kỉ luật và óc thẩm mỹ, lòng tự trọng đối bản thân và sự khắt khe, nghiêm túc của mình đối với việc học. Người xưa đã từng khái quát nhận định về mối liên hệ giữa nét chữ với tính cách, tâm hồn người qua câu "Nét chữ nét người". Quả thực, nhìn nét chữ viết có thể phỏng đoán được phần nào tính cách, tâm hồn của người viết. Cổ thủ tướng Phạm Văn Đồng đã nói: “Chữ viết cũng là một biểu hiện của nét người. Dạy cho học sinh viết đúng, viết cẩn thận, viết đẹp là góp phần rèn luyện cho học sinh tính cẩn thận, tính kỷ luật, lòng tự trọng đối với mình cũng như đối với thầy và bạn mình”. Ngoài ra việc đề cao vẻ đẹp của chữ viết tay còn một ý nghĩa vô cùng to lớn thể hiện tôn vinh vẻ đẹp của chữ viết và thể hiện sự gìn giữ giá trị văn hóa Việt.

Khi cầm trên tay một bài viết, điều đầu tiên khiến ta gây chú ý không phải là nội dung mà là chữ viết. Khi viết cho người khác, đặt biệt là đơn từ mà chữ viết xấu hoặc dập xoa be bét sẽ bị xem là thiếu tôn trọng người tiếp nhận. Hẳn trong thời đi học của mình ai cũng đã từng được nghe câu chuyện về ông Cao Bá Quát - một người nổi tiếng là văn hay chữ tốt. Nhưng trước đó ông lại thường bị thầy giáo phê là chữ xấu quá, thầy đọc không ra nên dù bài văn ông viết rất hay vẫn bị thầy cho điểm kém. Tập viết chữ đẹp còn là bài học đầu tiên về lòng kiên trì ý chí và sự tập trung của mỗi học sinh. Chẳng có gì luyện ý chí cho trẻ nhỏ tốt như luyện chữ. Đã bao thế hệ đi qua lớn lên như vậy sao phải thay đổi cái tốt chứ! Nó không bao giờ là lạc hậu và luôn cần được phát huy.

3) Chữ viết tay mang lại những lợi ích tuyệt vời:

Nhiều nhà tâm lý học tin rằng ghi chú bằng chữ viết tay hay thậm chí là thường xuyên viết ra những thông tin quan trọng bằng tay sẽ là công cụ hiệu quả nhất để cải thiện trí nhớ. Viết tay là một thao tác phức tạp mà trí óc của chúng ta

phải sử dụng nhiều năng lượng để xử lý thông tin hơn là đọc nó hoặc là đánh máy. Chữ viết tay là kết quả của cả thể chất và trí lực, bộ não cần phải kích hoạt khá nhiều kỹ năng và xử lý những suy nghĩ để ta có thể đạt bút lên tờ giấy và tạo ra con chữ. Mỗi câu mỗi từ được lựa chọn sẽ được cân nhắc kỹ càng hơn và não sẽ hoạt động nhiều hơn và cẩn thận hơn vì nó liên quan nhiều giác quan hơn là chỉ sử dụng mỗi đôi tay. Nhiều nghiên cứu đã cho thấy viết ra giấy là giải pháp giúp ghi nhớ mọi thứ tốt hơn, bộ não của chúng ta luôn lưu giữ thông tin tốt hơn sau khi đã viết chúng ra giấy bởi đó là kết quả tập trung rất cao.

2.Đặc điểm tình hình

***Học sinh**

Qua giảng dạy và làm công tác chủ nhiệm lớp , bản thân chúng tôi nhận thấy đa số trẻ ngoan ngoãn, biết vâng lời một số em rất mạnh dạn tự tin tham gia vào các hoạt động học tập. Tuy nhiên có một vài em có biểu hiện tăng động giảm chú ý thường xuyên làm việc riêng trong giờ học, học trước quên sau.

***Giáo viên:**

Được sự quan tâm của Ban giám hiệu nhà trường thường xuyên quan tâm và chỉ đạo về chuyên môn, coi trọng việc rèn chữ viết cho học sinh.

Bản thân chúng tôi được phân công giảng dạy và chủ nhiệm lớp mặc dù cũng đã quan tâm đến việc rèn chữ giữ vở cho học sinh nhưng trong quá trình thực hiện vẫn còn nhiều bất khoăn, trăn trở.

***Phụ huynh**

Mặc dù rất quan tâm đến việc học của con em mình nhưng đa số phụ huynh còn ngỡ ngàng không có nhiều kinh nghiệm trong việc rèn chữ cho các em.

Một số phụ huynh do hoàn cảnh khó khăn bận công việc đi làm ăn xa gửi con cho ông bà nên ít thời gian quan tâm tới việc học của con, không chia sẻ và đồng hành cùng con trong học tập cũng như các hoạt động khác.

2.Thực trạng việc rèn chữ giữ vở học sinh

Ưu điểm:

Đối với lớp 1 thì đa số trẻ đã được làm quen với các âm, các con chữ và đã được hướng dẫn cách cầm bút, tập tô các nét. Nhiều em đã nắm được bảng chữ cái khi học ở bậc học mầm non.

Hầu hết PH trong lớp có nhận thức đúng về việc rèn chữ viết cho HS, phối hợp tốt cùng GV và nhà trường trong việc giáo dục con em mình, có điều kiện quan tâm đầu tư cho con học tập.

Về giáo viên luôn quan tâm đến việc rèn chữ giữ vở cho học sinh, đồng thời cũng phối hợp tốt với phụ huynh trong việc rèn chữ.

Có đầy đủ thiết bị, đồ dùng dạy học đáp ứng nhu cầu cho việc giảng dạy, học tập. Được sự quan tâm tài trợ từ phụ huynh nên lớp có một tỉ vi để sử dụng.

Hạn chế

Việc hướng dẫn tư thế ngồi viết, cách cầm bút không được nhiều GV chú trọng ở giai đoạn này

Một số phụ huynh có nhận thức hạn chế về kĩ thuật viết và tầm quan trọng của chữ viết nên thiếu sự quan tâm, kèm cặp các em khi học ở nhà.

Vẫn còn tình trạng học sinh viết không theo dòng kẻ lệch dòng, không nắm được độ cao, độ rộng, điểm đặt bút, điểm dừng bút, khoảng cách giữa các tiếng.

Kết quả việc rèn chữ giữ vở chưa cao.

Nguyên nhân của hạn chế:

- Tư thế ngồi viết của các em cũng chưa được nắn chỉnh nhiều có những em ngồi cúi mặt quá sát với vở, cầm bút quá thấp hoặc vòng cong cổ tay khi viết. Do cơ và xương tay của các em còn non nớt nên thông thường tay các em nắm bút theo bản năng hoặc chụm cả 5 đầu ngón tay để cầm bút.

- Một số em vẫn còn nhiều em bỡ ngỡ, rụt rè, tri giác của các em còn thiên về tổng thể mà không đi vào cụ thể. Các em viết chữ trên giấy kẻ ô li rất khó khăn bởi đôi tay còn vụng về, lóng ngóng. Các em thường hiểu động, thiếu kiên trì nên khi viết bài các em thường hay mắc một số lỗi trong quá trình viết như: Chữ viết không đều, chưa đúng cỡ chữ, tác phong viết cầu thả, không theo khuôn thước, sai khoảng cách giữa các con chữ, các chữ và các nét nối chưa đúng, chưa ý thức được việc rèn chữ, giữ vở.

- Các biện pháp dạy học đôi khi chưa được sử dụng linh hoạt trong giảng dạy.

- Các em học sinh chưa nhận thức được vai trò, sự quan trọng cần thiết trong việc rèn luyện chữ viết, giữ gìn tập vở.

- Các em chưa có thói quen tập trung vào một việc trong thời gian quá lâu dễ chán nản, mệt mỏi, uể oải, buồn ngủ, phân tán tư tưởng viết qua quýt cho xong để chơi.

- Sĩ số học sinh trong lớp đông, thời gian có hạn nên giáo viên không có điều kiện kèm cặp tỉ mỉ cho mọi đối tượng học sinh cũng như chữ viết, cách trình bày hàng ngày của giáo viên trên bảng lớp đôi khi cũng còn qua loa chưa được chú trọng lắm.

Kết quả trước khi áp dụng biện pháp (tháng 8/2023)

Lớp	Tổng số học sinh	Viết đều, đẹp. Vở sạch sẽ		Viết chưa đều đẹp. Vở chưa sạch sẽ	
		SL	%	SL	%
1A	42	15	35,71	27	64,29
2A	34	14	41,18	20	58,82
3C	38	15	39,48	23	60,52
5D	36	13	36,11	23	63,89
Tổng	150	57	38,12	93	61,88

III. GIẢI PHÁP

Qua thực trạng , chúng tôi mạnh dạn đề xuất một số giải pháp khắc phục tình trạng trên như sau:

Biện pháp 1: Rèn tư thế ngồi viết - cách cầm bút - cách để vở

*** Cách cầm bút**

Cầm bút bằng 3 ngón tay: Dùng ngón cái và ngón trỏ giữ hai bên thân bút, ngón tay giữa đỡ lấy thân bút. Tuyệt đối không được để trẻ cầm bút dựng đứng hoặc chụm 3 đầu ngón tay. Bút phải nghiêng 60 độ về phía vai tay cầm bút. Cầm bút cách ngòi bút khoảng 2,5cm. Viết từ trái sang phải , bút hơi nghiêng về phía cổ tay, khuỷu tay và cánh tay cử động theo mềm mại thoải mái.

Đầu các tiết Tập viết tôi thường cho HS nhắc lại về tư thế ngồi, cách cầm bút, đặt vở. Đối với những HS thường xuyên có tư thế ngồi sai hoặc cầm bút sai GV nên nhóm các em lại thành một nhóm để dễ dàng nhắc nhở điều chỉnh thậm chí là bắt tay tạo cảm giác và hướng dẫn cho các em. Có ngồi viết đúng tư thế và

cầm bút đúng cách mới giúp các em viết đúng và viết nhanh được. Trước khi cho các con viết bài, tôi yêu cầu các em đọc đồng thanh ghi nhớ:

“Tư thế ngồi viết:

Lưng thẳng, mắt không sát vở, ngực không tì bàn,.

Tay phải cầm bút, tay trái dè ngang, hai chân thoải mái song song với bàn.”

*** Cách để vở khi viết**

Học sinh chủ yếu viết chữ đứng nên học sinh thường để vở ngay ngắn trước mặt. Tuy nhiên với cách để vở như vậy sẽ khiến một số trẻ sẽ gặp khó khăn trong việc quan sát chữ viết của mình do bị tay che mắt từ đó dẫn đến tình trạng HS cúi sát mắt để nhìn vào vở hoặc vẹo lưng, vẹo cổ hay vòng cổ tay lên phía trên để nhìn chữ cho rõ. Để khắc phục tình trạng này tôi đã hướng dẫn HS đặt chéch vở một góc khoảng 15 độ so với mặt bàn. Vở cách mép bàn khoảng 10cm. Khi viết cần ngồi thẳng lưng. Mắt cách vở khoảng 25-30cm là chuẩn. Trong quá trình viết ít nhất 3/4 cánh tay của trẻ phải tỳ lên mặt bàn như vậy giúp các em viết chữ đều đẹp hơn mà và không bị mỏi tay. Khi viết không được tỳ ngực vào mép bàn. Tư thế ngồi không đổi trong suốt quá trình viết, GV cần bao quát lớp tốt và tỉ mỉ để nhắc nhở thường xuyên và kịp thời nắn chỉnh nếu trẻ có tư thế ngồi chưa đúng.

Biện pháp 2: Rèn viết đúng các nét cơ bản và chữ cái

Đầu tiên GV cần quy ước và hướng dẫn rất chắc chắn những kiến thức căn bản về: vị trí, tên gọi của các đường kẻ ngang, kẻ dọc; ô li nhỏ, ô vuông; điểm đặt bút, điểm dừng bút tọa độ viết; cách lia bút, rê bút; tên gọi các nét chữ, độ cao, độ rộng và quy trình viết các nét cơ bản, nét nối, khoảng cách giữa các chữ khi viết câu, cấu tạo chữ cái, vị trí dấu thanh, dấu phụ, ... Từ đó các em nắm được hình dáng, độ cao, độ rộng, sự cân đối của chữ viết.

Khi trẻ bắt đầu viết chữ cỡ nhỏ vào trong vở kẻ ô ly, nhiều em HS tỏ ra rất lúng túng, và thường xuyên viết lệch dòng, không bám dòng kẻ. Để khắc phục điều này tôi chỉ cho các em phân biệt dòng kẻ đậm với kẻ mờ. Tại vị trí dòng kẻ đậm tôi quy ước là dòng kẻ 1, dòng kẻ mờ là dòng kẻ 2,3,4,5 như vậy học sinh không chóng nhớ được vị trí các dòng kẻ.

Tìm những điểm tương đồng về cấu tạo nét, độ cao giữa các con chữ lập thành nhóm để các con thực hành luyện tập, hoặc chỉ ra điểm đặc biệt của một số chữ cái để lưu ý cho các con.

Nhóm 1: Nhóm chữ có nét cong: c, o, ô, ơ, e, ê, x . Những chữ này thường khó viết đẹp vì rất dễ méo, khó tròn , trên to dưới nhỏ.

Nhóm 2: Nhóm chữ kết hợp nét cong và nét móc: a, ã, d, đ. Nhóm chữ này được kế thừa luyện tập từ nhóm 1 và luyện tập nét móc ngược.

Nhóm 3: Nhóm chữ có nét móc: i, t, u, ư, p, m, n. Nhóm này cần lưu ý độ rộng của từng nét

Nhóm 4: Nhóm chữ có nét khuyết hoặc nét cong và nét khuyết :l, h, k, b, y, g. Nhóm chữ này cần lưu ý có đầu nét khuyết trên có độ rộng 1 ô ly, cắt nhau tại đường kẻ ngang số 3 .

Nhóm 5: Nhóm chữ nét móc nối liền nét thắt: r, v, s . Những chữ này khó viết đẹp và thường sai độ cao giáo viên lưu ý các em chữ r, s cao 2,5 ô ly và sau nét thắt con chữ r là nét xuôi hơi ngang đưa ra còn sau nét thắt cong chữ s là nét xuôi xuống đưa vào.

Biên pháp 3: Đổi mới phương pháp dạy học:

Trong quá trình dạy học tôi đã áp dụng linh hoạt các phương pháp sau:

** Phương pháp trực quan:*

Trực quan là phương pháp giúp các con dễ dàng tiếp thu và dễ hình dung, ghi nhớ kiến thức. Tôi cho các con sử dụng tối đa các giác quan: Mắt - tai - tay - hình thể. Giúp các em ghi nhớ biểu tượng các con chữ bằng nhiều cách như: mắt quan sát, tai lắng nghe, tay thực hành. Nhiều khi tôi còn sử dụng tới “mẹo nhỏ” và kết hợp trực quan với các giác quan, gợi sự liên tưởng.

VD: Tổ chức những trò chơi học tập có vận động: Đoán xem tôi viết chữ gì?

+ Phân biệt vần **ai – ay: Hướng dẫn HS ghi nhớ vần qua hình ảnh** Vần **ai** nghĩ đến tai , vần **ay** nghĩ đến tay. Tai thì ngắn, tay thì dài. Để đọc, viết đúng HS có thể nhớ mẹo **ai – tai i ngắn; ay – tay y dài ...**

Nhờ áp dụng trực quan và tượng hình hóa kiến thức mà không khí lớp trở nên vui tươi hào hứng, giúp các con học tập hiệu quả hơn.

Sử dụng trực quan hướng dẫn HS phân tích hình dáng, kích thước và cấu tạo của chữ, tìm sự giống nhau và khác nhau của chữ cái. Chữ viết mẫu là hình ảnh trực quan nhất giúp các em viết đúng một cách dễ dàng. Có các hình thức chữ mẫu: chữ mẫu in sẵn, chữ phóng to trên bảng hoặc chiếu lên ti vi, chữ mẫu trong vở tập viết, hộp chữ mẫu... Tiêu chuẩn cơ bản của chữ mẫu là phải đúng mẫu quy định, rõ ràng và đẹp.

** Phương pháp đàm thoại gợi mở:*

Đầu mỗi tiết học giáo viên thường giới thiệu chữ cái bằng hệ thống câu hỏi để tìm hiểu về cấu tạo chữ gồm những nét nào, độ cao, độ rộng điểm đặt, điểm dừng cho đến tìm sự giống nhau và khác nhau với các chữ đã học.

Vai trò của của viên là tổ chức hướng dẫn học sinh phân tích cấu tạo chữ chuẩn bị tốt cho việc luyện viết phần sau.

** Phương pháp luyện tập:*

Giáo viên hướng dẫn học sinh luyện tập từ dễ đến khó, yêu cầu thấp đến cao. Đầu tiên là viết đúng hình dáng tiếp đến là phải viết đúng mẫu (độ cao, độ rộng, điểm đặt, điểm dừng), sau đó là phải viết đều đẹp nhanh đúng tốc độ quy định

Việc rèn luyện chữ viết phải được luyện tập thường xuyên ở lớp cũng như ở nhà, ở phân môn tập viết cũng như các môn học khác. Có nhiều hình thức để học sinh luyện tập như: viết bảng con, viết vở em tập viết, viết vở ô ly

Biện pháp 4: Rèn ý thức giữ vở sạch

Vở viết của học sinh chọn cùng một loại giấy trắng tự nhiên, không lóa, không quá mỏng. Vở phải luôn giữ sạch, có đủ bìa nhãn, không bỏ cách vở, xé trang, bôi bẩn, vẽ bậy ra vở, không làm quăn mép vở. Tuyệt đối không để HS dè tay lên phần chữ đã viết. Cô chuẩn bị sẵn mỗi nhóm 3 cái khăn với những HS tay có nhiều mồ hôi tôi yêu cầu các em lấy khăn lau tay và nhắc các em lau sạch tay mỗi khi viết. Giáo dục HS ý thức trân trọng và giữ gìn sách vở, không gập đôi trang vở lại, nhẹ nhàng lật trang mỗi khi mở, đóng vở và cất gọn gàng, ngăn nắp đúng quy định mỗi khi dùng xong.

Giai đoạn đầu HS dùng chì, tôi hướng dẫn các em dùng loại bút chì kim vừa dễ sử dụng, viết đẹp mà lại rất sạch sẽ không làm bẩn tay, bẩn vở mất thời gian gọt bút như bút chì gọt.

Trước khi hướng dẫn học sinh viết vào vở Tập viết, tôi cho HS quan sát trang vở đã được viết mẫu trên màn hình ti vi để học sinh dễ dàng hình dung ra bài viết. Khi hướng dẫn chữ mẫu trên bảng cần hướng dẫn thật tỉ mỉ từ tọa độ, hướng di chuyển và điểm dừng bút... Khi hướng dẫn cho các em, giáo viên cần vừa dùng lời nói hướng dẫn kết hợp thực hành viết để học sinh dễ dàng quan sát. Sau đó, cho học sinh viết chữ đầu tiên vào trên vở, GV kiểm tra, quan sát. Em nào viết đúng, đẹp sẽ được tuyên dương kịp thời để gây hứng thú và tạo niềm tin cho các em khi viết. Nếu thấy nhiều HS mắc chung một lỗi nào đó GV cần dừng lại và hướng dẫn chung cả lớp khắc phục lỗi sai ngay.

Hướng dẫn tỉ mỉ cách cách trình từng bài trong vở, cách kẻ vở khi hết bài, lùi ô, cách dòng và thực hiện mẫu trên bảng thật cụ thể. Cách trình bày bài trong vở tập viết: Học sinh nhìn và viết đúng theo mẫu trong vở tập viết; viết theo yêu cầu được giáo viên hướng dẫn tránh viết dờ dang chữ ghi tiếng hoặc viết tràn ra mép vở không có dòng kẻ li.

Biện pháp 5: Chú ý tác động vào cảm xúc, tinh thần của trẻ

Trạng thái tinh thần ảnh hưởng lớn đến chất lượng chữ viết của trẻ. Các em chưa có thói quen tập trung vào một việc trong thời gian quá lâu. Khi trẻ chán nản, mệt mỏi, uể oải, buồn ngủ, phân tán tư tưởng lúc ấy các con chỉ muốn viết qua quýt cho xong. Ép buộc trẻ phải học viết vào lúc này là rất phản tác dụng. Thay vì vì tạo áp lực căng thẳng cho học sinh. Hãy *thường xuyên thay đổi các phương pháp, hình thức dạy học khác nhau để các em thấy “Học thật vui - Vui mà học”*. Có cảm thấy vui tươi, hào hứng thì các con học tập mới hiệu quả. Để tạo không khí vui tươi, thay vì phê bình HS thì tôi nhận xét vui hoặc có những câu đùa hóm hỉnh để trẻ lấy lại tinh thần.

VD: Các chiến sĩ nhỏ hãy cầm vũ khí lên và làm cho các chữ cái nguệch ngoạc kia xếp thành hàng ngay ngắn nào.

Hoặc: Cái bạn chữ "O" mà con viết gầy ốm thế này thì bạn ấy sẽ không vui đâu.

Hoặc Khi HS viết chữ không bám vào dòng kẻ, tôi khuyên các con: "Con nhớ để "chân" của các bạn chữ viết này chắc trên mặt dòng kẻ để các bạn ấy không bị đổ mắt nhé!"

Tôi thấy với cách làm này các em rất hào hứng và tích cực trong học tập. Tuy nhiên, trong lớp sẽ có nhiều đối tượng học sinh, các em có các mức độ tiếp thu khác nhau nên không phải một sớm một chiều mà yêu cầu tất cả các em phải viết đẹp ngay được. Nếu các em viết chưa đúng, đẹp thì giáo viên không nên chê mà chỉ ra lỗi sai để các em sửa. Cần khen ngợi động viên đúng lúc dù đó chỉ là tiến bộ nhỏ. Ngoài ra GV cần phải thường xuyên quan sát, động viên và sửa lỗi trực tiếp cho các em chú ý nhận xét thật tỉ mỉ các nét chữ và phân tích rõ nguyên nhân học sinh viết chưa đúng, chưa đẹp để các con kịp thời khắc phục. Đối với những em chưa nắm chắc cấu tạo con chữ hay kỹ thuật viết như: Lia bút, rê bút hay viết liền mạch thì tôi thường làm mẫu rất kỹ trên bảng và cả trong vở của HS

Biện pháp 6: Đề cao sự mẫu mực về chữ viết của giáo viên.

Chữ viết của GV là chính là hình ảnh trực quan. Chữ viết của học sinh là sự tương phản lại của giáo viên. Quả thật, chữ viết của giáo viên ảnh hưởng không nhỏ tới quá trình rèn chữ của trẻ. Giáo viên là tấm gương đối với mỗi học sinh thì thầy cô giáo luôn là một hình tượng rất đẹp đẽ và mẫu mực. Khi học sinh bắt đầu cầm bút viết những nét chữ đầu tiên thì chữ viết của giáo viên là rất quan trọng. Các em sẽ nhìn, quan sát và bắt chước những nét chữ từ đơn giản đến phức tạp của cô giáo. Nét chữ của HS trong cùng một lớp tương đối giống nhau và rất giống chữ của giáo viên. Chính vì vậy hàng ngày khi giáo viên viết bảng ngày tháng năm, tên môn học, tên bài, nội dung bài cần viết cẩn thận đúng mẫu rõ ràng tuyệt đối không được viết cầu thả qua loa. Khi sửa lỗi, ghi lời nhận xét bài của học sinh cũng cần phải chuẩn mực.

2.1. Tính mới của các giải pháp:

Đã có nhiều giáo viên nghiên cứu biện pháp rèn luyện chữ cho học sinh tuy nhiên những biện pháp đó còn chung chung chưa đi vào cụ thể.

Dựa trên quan điểm kế thừa, phát huy, cải tiến những biện pháp đã có, điểm mới trong đề tài nghiên cứu của tôi là chỉ ra những hạn chế của giáo viên và học sinh từ đó đi sâu vào các biện pháp cụ thể giúp HS khắc phục những lỗi sai và hạn chế trong chữ viết. Biện pháp cũng nhấn mạnh vai trò của việc rèn những kỹ năng cơ bản, hướng dẫn HS nắm vững âm vần, quy trình viết con chữ và khai thác hiệu quả thiết bị dạy học. Cách thức đổi mới phương pháp của bản thân GV nhằm giúp các con hào hứng, tích cực hơn trong các giờ luyện viết từ đó nâng cao chất lượng và hiệu quả rèn chữ. Tôi thấy những giải pháp trong biện

pháp của mình rất phù hợp với những thay đổi trong chương trình sách giáo khoa 2018, đặc biệt là Môn Tiếng Việt mà trường tôi đang sử dụng.

3. Khả năng áp dụng và nhân rộng

Sáng kiến này được sử dụng trong quá trình dạy học đặc biệt đối với phân môn Chính tả, Tập viết. Rất phù hợp cho GV, PH, HS đang học chương trình sách giáo khoa Tiếng Việt

IV. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

Kết quả trước khi áp dụng biện pháp (tháng 8/2023)

Lớp	Tổng số học sinh	Viết đều, đẹp. Vở sạch sẽ		Viết chưa đều đẹp. Vở chưa sạch sẽ	
		SL	%	SL	%
1A	42	15	35,71	27	64,29
2A	34	14	41,18	20	58,82
3C	38	15	39,48	23	60,52
5D	36	13	36,11	23	63,89
Tổng	150	57	38,12	93	61,88

Kết quả sau khi áp dụng biện pháp (tháng 11/2023)

Lớp	Tổng số học sinh	Viết đều, đẹp. Vở sạch sẽ		Viết chưa đều đẹp. Vở chưa sạch sẽ	
		SL	%	SL	%
1A	42	38	90,48	4	9,52
2A	34	31	91,18	3	8,82
3C	38	33	86,84	5	13,16
5D	36	30	83,33	6	16,67
Tổng	150	132	87,96	18	12,04

So sánh, phân tích đánh giá kết quả trước và sau khi áp dụng:

Thời gian	Tổng số học sinh	Viết đều, đẹp. Vở sạch sẽ		Viết chưa đều đẹp. Vở chưa sạch sẽ	
		SL	%	SL	%
Tháng 8/2023	150	57	38,12	93	61,88
Cuối tháng 11/2023	150	132	87,96	18	12,04
So sánh với khi chưa áp dụng	150	Tăng 75	Tăng 49,84	Giảm 75	Giảm 49,84

Sau khi áp dụng các biện pháp trên bước đầu chúng tôi thấy chất lượng chữ viết của học sinh có nhiều tiến bộ rõ rệt. Hầu hết học sinh có ý thức trong việc rèn chữ viết đẹp, giữ gìn vở sạch sẽ. Các em đã hình thành được thói quen viết nắn nót, cẩn thận hơn.

V. KẾT LUẬN- KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

Qua thực tế giảng dạy, kinh nghiệm của bản thân cùng với tự học hỏi, tìm tòi nghiên cứu qua tài liệu sách báo, đồng nghiệp tôi đã rút ra được biện pháp rèn chữ giữ vở như đã trình bày ở trên. Sau khoảng gần 3 tháng áp dụng tôi nhận thấy chữ viết của học sinh có nhiều tiến bộ rõ rệt chữ viết đều đúng mẫu, trình bày vở sạch đẹp. Từ đó cũng nâng cao chất lượng học tập của học sinh. Các em tham gia vào hoạt động học tập một cách tích cực chủ động hơn. Tuy nhiên không có biện pháp nào là tối ưu mà đòi hỏi giáo viên phải có sự kết hợp linh hoạt giữa các biện pháp, tạo môi trường học tập lành mạnh thoải mái để mang lại hiệu quả cao.

2. Kiến nghị.

* Đối với nhà trường: Nhà trường cần chuẩn bị đầy đủ như bàn ghế đúng chuẩn học sinh tiểu học, bảng chống loá, có dòng kẻ, ánh sáng đủ cho công tác dạy học nói chung và công tác rèn chữ viết nói riêng.

* Đối với giáo viên:

+ Nắm vững tầm quan trọng của môn học và nắm chắc kiến thức trọng tâm cần truyền thụ cho học sinh trong từng bài.

+ Giáo viên cần phải có sự chuẩn bị chu đáo: nghiên cứu kỹ từng bài, có đủ tài liệu và đồ dùng khi lên lớp.

+ Lựa chọn và kết hợp các phương pháp phù hợp để học sinh được luyện tập thực hành nhiều, tự chiếm lĩnh kiến thức.

+ Cần phải tính đến điều kiện cụ thể cho phép như thời gian cho từng tiết học, điều kiện học sinh lớp mình để lựa chọn nội dung – phương pháp dạy học sao cho phù hợp.

+ Dạy học phải đảm bảo tính hệ thống, tính khoa học, tính vững chắc, tính vừa sức với đối tượng học sinh lớp mình.

+ Giáo viên phải tự rèn chữ viết cho mình luôn có ý thức viết chữ và trình bày bảng khoa học.

+ Giáo viên chủ nhiệm phải đi sâu, đi sát lớp, chăm chữa bài thường xuyên, nắm được đối tượng học sinh lớp mình và nắm được chất lượng chữ viết của học sinh trong từng giai đoạn viết chữ để có hướng khắc phục và đề ra

phương pháp giáo dục tốt nhất đối với từng đối tượng học sinh nhằm nâng cao chất lượng dạy và học.

+ Phối hợp chặt chẽ với phụ huynh học sinh trong việc giáo dục học sinh nói chung và rèn chính tả cho học sinh nói riêng.

+ Giáo viên không ngừng học hỏi nâng cao trình độ chuyên môn của mình. phải luôn cải tiến phương pháp dạy học.

+ Ngay từ đầu năm giáo viên cùng phụ huynh học sinh thống nhất đồ dùng sách vở cho học sinh: cùng một loại vở và bìa bọc, cùng viết bút mực là bút máy và viết cùng loại mực.

+ Phát động phong trào vở sạch chữ đẹp trong nội bộ lớp trường. thường xuyên khen thưởng, động viên học sinh có thành tích cao hay có tiến bộ trong phong trào vở sạch - chữ đẹp. Phối kết hợp rèn chữ viết trong tất cả các môn học.

+ Một trong những điều quan trọng để dạy chính tả đạt hiệu quả là giáo viên cần phải giúp học sinh hiểu tác dụng của việc rèn chính tả. Từ đó học sinh chủ động, tự giác trong việc rèn chính tả.

** Đối với học sinh.*

Có ý thức tự giác, tích cực trong học tập. Biết lắng nghe những nhận xét của cô, của bạn để tự sửa chữa, khắc phục nhược điểm của mình. Mạnh dạn góp ý, sửa sai, giúp đỡ bạn trong học tập cũng như khi vui chơi.

** Đối với phụ huynh .*

Phụ huynh cần chuẩn bị đầy đủ đồ dùng học tập cho các em. Thường xuyên trao đổi với giáo viên chủ nhiệm về tình hình học tập cũng như rèn luyện của con em mình qua tin nhắn, nhóm zalo lớp....

Trong khoảng thời gian có hạn, những ý kiến cá nhân tôi đưa ra ở đây không tránh khỏi thiếu sót. Rất mong được đóng góp ý kiến, chia sẻ kinh nghiệm của các đồng chí, đồng nghiệp để biện pháp của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn !

Đức An, ngày 13 tháng 4 năm 2024

NGƯỜI ĐẠI DIỆN

(Ký và ghi rõ họ tên)

Phạm Thị Nụ

